

GEVLEKTE RINGSLANG

De Gevlekte ringslang is de enige slang die voorkomt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (foto: Eric Malfait).

Beschrijving

De Gevlekte ringslang is de grootste slang die in België voorkomt. De vrouwtjes kunnen tot 120 cm worden, mannetjes worden maximaal 90 cm. De boven- en zijkant zijn olijfgroen, bruin of grijs, op de flanken bedekt met een rij verticale, zwarte streepjes. De bovenzijde van de kop is donkergrijs tot zwart. Vlak achter de kop bevinden zich twee halve maanvormige, geelachtige vlekken die samen een ring vormen. Achter deze ring is er steeds een grote zwarte vlek. Het contrast tussen het geel van de ring en het zwart erachter is bij jonge dieren soms zeer uitgesproken. Bij oudere dieren (en dan vooral bij vrouwtjes) kan de ring volledig ontbreken. De keel is egaal wit tot bleekgeel. De buischubben vertonen een zwart-wit patroon, waarbij het zwart overheerst op de achterste helft. Gevlekte ringslangen kunnen individueel worden herkend op basis van dit unieke vlekkenpatroon.

De vuilwitte eieren worden doorgaans in 'trossen' gevonden (de eieren kleven immers aan elkaar). Juveniele en subadulte Gevlekte ringslangen lijken qua kleur en tekening op volwassen exemplaren. Bij de geboorte zijn de jongen 14 tot 22 cm lang.

Levenswijze

De eerste Gevlekte ringslangen worden meestal opgemerkt rond half maart. Mannetjes verschijnen iets eerder dan vrouwtjes. Na het verschijnen van de eerste vrouwtjes vinden de paringen plaats. Het aantal paringen piekt in april en vinden plaats tot in mei. Mannetjes zijn geslachtsrijp vanaf hun derde levensjaar, vrouwtjes vanaf hun vierde of vijfde. De meeste vrouwtjes leggen elk jaar eieren. Een belangrijk deel van de ontwikkeling van de embryo's gebeurt in het lichaam van het vrouwtje. De meeste eieren worden afgezet vanaf eind juni tot en met juli. Een legsel telt 5 tot 30 eieren, afhankelijk van de leeftijd, lengte en conditie van het vrouwtje. Voor de ontwikkeling van het legsel zijn een constant temperatuur van 24 °C - 30 °C en een hoge vochtigheidsgraad vereist. Meestal worden compost-, mest- of zaagselhopen, hooimijten, stapels rottende bladeren, rottend hout of speciaal aangelegde broedselhopen gebruikt als eiafzetplaats. Vaak maken meerdere vrouwtje gebruik van eenzelfde afzetplek, waardoor honderden tot enkele duizenden eieren in zo'n broedselhoop kunnen worden aangetroffen. De jongen komen in augustus - september uit het ei. Het jong scheurt het ei open met een 'eitand': een dun, scherp uitsteeksel op de snuitpunt waarmee het sneetje kan maken in de eischaal. In oktober gaan de meeste Gevlekte ringslangen terug in winterslaap. Ze overwinteren in onderaardse holtes en gangen, tussen boomwortels of onder strooiselhopen.

Gevlekte ringslangen worden doorgaans 9 tot 10 jaar oud, met uitschieters tot 23 jaar.

Biotoop

Het voedsel van de Gevlekte ringslang bestaat in hoofdzaak uit amfibieën met een voorkeur voor Kleine watersalamanders en Gewone padden. Vissen, reptielen en kleine zoogdieren worden ook gegeten, vooral wanneer het aanbod aan amfibieën beperkt is. Door dit specifieke dieet houden Gevlekte ringslangen zich meestal op in waterrijke gebieden. Het gaat dan vooral om laagveengebieden, vochtige heidegebieden, broekbossen, moerassen, en natte of overstromde graslanden langs beken, meren en rivieren. Leefgebieden van deze soort vertonen vaak veel variatie en kleinschaligheid. Voldoende schuilplaatsen, mogelijkheden voor eiafzet op hoger gelegen, drogere gebieden, beschutte plekjes om te zonnen en een ruim aanbod aan water (en voedsel) zijn een must. Geschikt leefgebied voor de Gevlekte ringslang bevindt zich dan ook vaak op de overgang van hoger gelegen, droge gebieden naar moerassige terreinen of vochtige beek- en riviervalleien.